DOI: [10.32702/2307-2105-2021.5.102](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.102)

УДК 336.2

Ю. В. Панура,
к. е. н., доцент, доцент кафедри податкової політики,
Університет державної фіскальної служби України
ORCID ID: 0000-0003-3571-3513
О. С. Іванишина,
к. е. н., доцент, доцент кафедри податкової політики,
Університет державної фіскальної служби України
ORCID ID: 0207-1402-8978-8937

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ В УКРАЇНІ ЯК СКЛАДОВА ЕФЕКТИВНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

I. Panura
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Tax Policy,
University of the State Fiscal Service of Ukraine
O. Ivanyshyna
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Tax Policy,
University of the State Fiscal Service of Ukraine

TAX CONTROL IN UKRAINE AS A COMPONENT OF EFFECTIVE ADMINISTRATION

У статті висвітлено проблеми, пов'язані з питаннями підходів та принципів податкового контролю як складової ефективного податкового адміністрування. Зазначено, що в умовах пандемії COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 через запровадження ряду санітарно-карантинних обмежень як функціонування карантинних зон, обмеження пересування всередині країни, обмеження виїзду та в'їзду на територію певних країн, закриття торговельних майданчиків та культурно-розважальних закладів тощо суб'єкти господарювання в Україні та в світі опинились у вкрай несприятливих для бізнесу умовах. Відмічено, що зі сторони держави було встановлено режим обмеження податкових перевірок суб'єктів господарювання з метою зниження їх податкових витрат – запроваджено мораторій на проведення податкових перевірок. Вказано, що відміна мораторію є доволі суперечливою, оскільки може призвести до негативних наслідків та погіршення фінансового стану платників.

The article highlights the problems related to the approaches and principles of tax control as a component of effective tax administration in the context of the COVID-19 pandemic caused by the SARS-CoV-2 coronavirus due to the introduction of several sanitary and quarantine restrictions such as the functioning of quarantine zones, restrictions on movement within the country, restrictions on entry and entry into certain countries. -entertainment establishments, etc., business entities in Ukraine and the world found themselves in extremely unfavorable conditions for business. It is noted that the state has established a regime of restriction of tax audits of business entities to reduce their tax costs - a moratorium on tax audits has been introduced. It is stated that

the lifting of the moratorium is quite controversial, as it could lead to negative consequences and deterioration of the financial condition of taxpayers.

Business entities (to confirm that natural persons - entrepreneurs are part of the structure of legal entities and reduce the tax costs of the latter). The focus will also be on the provision of services, which is difficult to verify (marketing services, consulting, advertising, product promotion, etc.). The problem of tax credit formation and fictitious (unreal) business transactions will not be ignored.

It is determined that the tax activity of the state is focused on ensuring the efficiency of tax administration, the functioning of the tax system and ensuring the equivalence of the level of public goods received by taxpayers and fees at the level of paid taxes and fees. This approach prevents the reduction of the level of voluntary payment of taxes by economic entities in the country. It is emphasized that the current tasks set before tax control as a factor in improving the efficiency of tax administration are much larger than fixing the facts of non-compliance with tax legislation and include building a model of tax administration that minimizes the taxpayer's ability to violate the Tax Code.

It is emphasized that issues of tax control have always been in the spotlight, as they are at the intersection of the interests of the State Tax Service of Ukraine, which seeks to influence compliance with tax laws and approve the idea of the inevitability of punishment for tax offences. The issue of fiscal consciousness of payers is considered. At the same time, taxpayers seek to minimize their tax costs and make every use of methods and ways to optimize taxation and tax manoeuvring. In a difficult economic situation exacerbated by quarantine restrictions, the State Tax Service of Ukraine should pay special attention to tax control but ensure that tax control does not become a fiscal instrument in the hands of the state.

Ключові слова: *податок; суб'єкти підприємництва; оподаткування; податкові надходження; податковий контроль; адміністрування податків; фіскальна ефективність.*

Keywords: *tax; business entities; taxation; tax revenues; tax control; tax administration; fiscal efficiency.*

Постановка проблеми Ефективність податкового адміністрування в Україні в сучасних умовах є вкрай важливим питанням. Зниження економічної активності населення та обмеження підприємницької ініціативи, спричинені пандемією, вкрай негативно позначаються як на прибутковості бізнесу, так і на податкових відрахуваннях до бюджетів різних рівнів. Ефективність податкового адміністрування значною мірою залежить від поєднання таких складових, як добровільність виконання своїх податкових зобов'язань суб'єктами підприємницької діяльності та координація податкової роботи всіх ланок Державної податкової служби України. В умовах нестабільної економіки постає питання як про особливості здійснення податкового контролю окремих суб'єктів підприємницької діяльності, так і про його реформу, пов'язану із запровадженням тимчасового мораторію на його проведення. Особливого значення набувають впровадження в практику адміністрування прогресивних технологій податкового контролю. Таким чином, податковий контроль виступає важливим інструментом підтримки фінансової безпеки держави, зокрема у сфері податкового адміністрування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій Актуальні питання податкового контролю як фактору ефективності податкового адміністрування перебувають в постійній увазі провідних вітчизняних та зарубіжних науковців. Питання податкового адміністрування досліджуються у працях В. Андрущенка, В. Мельника, Ю. Іванова, В. Крисоватого в той час увагу проблемам ефективного податкового контролю присвячено роботи С. Богачова, О. Жигаленко, І. Литвинчук, Г. Нестерова, О. Ногіної, Ю. Соловйової, Д. Французова, А. Чередніченко, Л. Черномордова, Т. Шашкової та інших. Але в сучасній науковій літературі наразі не достатньо повно та системно висвітлено проблеми адаптації підходів до проведення податкового контролю в сучасних економічних умовах та їх впливу на ефективність адміністрування податків та платежів в Україні. Не достатньо розроблено в працях як вітчизняних так і зарубіжних науковців та практиків також питання підвищення ефективності використання сучасних електронних технологій при плануванні та проведенні засобів податкового контролю, зокрема збору та обробки податкової інформації.

Метою статті є викладення результатів досліджень з проблем удосконалення існуючих в правовому полі контрольно перевірочних дій органів державної податкової служби України в контексті підвищення фіскальної ефективності податкового адміністрування.

Виклад основного матеріалу дослідження У Стратегії сталого розвитку України до 2030 року передбачено підвищення ефективності податкової системи шляхом удосконалення як системи оподаткування, так і впровадження європейських принципів управління в сфері оподаткування та забезпечення покращання умов для ведення бізнесу. В той час у Національній доповіді «Цілі Сталого Розвитку: Україна» наголошено на необхідності разом із удосконаленням регуляторних умов сприяти спрощенню процедури адміністрування податків та зборів і забезпеченню на рівні держави простих і прозорих правил оподаткування. Зазначено, що одним із базових принципів діяльності державних та суспільних інституцій у напрямі забезпечення економічного зростання має стати «всебічне сприяння розвитку підприємницької діяльності, гарантування й захист прав власності, стабільність, прозорість і простота податкової системи, викоринення корупції на усіх рівнях та детінізація економіки» [13].

Повна та всебічна реалізація створеної національної системи завдань та показників Цілей сталого розвитку [13] не можлива без врахування комплексного дослідження та вирішення проблем здійснення податкового контролю в сучасних умовах як складової податкового адміністрування.

Контроль як одна із функцій держави має давнє походження. Історичні джерела, що описують функціонування фінансових та податкових систем дають нам трактування понять «контроль» та «контролер». Щодо сутності та значення цих термінів, то словник іноземних слів визначає два підходи до тлумачення слова “контроль” (фр. – controle) – як перевірку та спостереження з метою перевірки і, контролери як система органів, що здійснюють таку перевірку [8].

У широкому розумінні контроль можна розглядати як основну частину «державного управління, оскільки таке управління передбачає відповідальність перед суспільством, що у свою чергу є важливим чинником соціально-економічної стабільності держави, її фінансової безпеки» [1, С. 131]. З часом діяльність в сфері державного управління по нагляду за виконанням зобов'язань перед урядом та соціумом трансформувалась у державний фінансовий контроль, розвиток та підвищення ефективності якого позитивно відобразились на розбудові державності. Ми також підтримуємо точку зору Буглаєвої О. в частині того, що у сучасних економічних умовах в Україні основним елементом державного фінансового контролю доцільно вважати податковий контроль. Наразі податкова діяльність держави сконцентрована на забезпеченні ефективності податкового адміністрування, функціонуванні податкової системи та забезпеченні еквівалентності рівня суспільних благ, які отримують платники податків та зборів рівню сплачених податків та платежів. Такий підхід дозволяє не допускати зниження рівня добровільної сплати податків суб'єктами господарської діяльності в країні. У зв'язку із цим ми не можемо розділити тезу про те, що «головною метою податкового контролю є забезпечення режиму суворого додержання норм податкового законодавства зобов'язаними суб'єктами податкових правовідносин» [13, С.132]. За нашим переконанням сучасні завдання, що поставлено перед податковим контролем як фактором підвищення ефективності податкового адміністрування є набагато масштабнішими ніж фіксація фактів недотримання податкового законодавства та включають в себе побудову такої моделі податкового адміністрування, яка мінімізує можливість платника здійснити порушення норм Податкового кодексу України.

Підтвердженням цієї тези є позиція Першого заступника Голови ДПС Наталії Рубан, висловлена нею під час зустрічі представників державної податкової служби та Нафтогазової асоціації. Вона відзначила, що «Податкова служба – це сервісний орган, який адмініструє податки, і ми прагнемо до створення таких правил, щоб ринок був прозорим. Зупинити рух тіньової продукції не можливо лише перевітками, потрібні системні зміни, перш за все, у законодавстві. І над цим ми маємо працювати спільно з усіма зацікавленими інституціями» [5]. Тобто, податкова служба України засобами податкового контролю може здійснювати суттєвий вплив на ринки товарів та послуг і склад їх учасників. Але, за словами Наталії Рубан, одних тільки контрольно-перевірочних заходів для забезпечення державою дотримання правил конкурентного ринку суб'єктами господарської діяльності не достатньо.

У зв'язку із цим, визначення податкового контролю, що достатньо повно інтерпретує сутність цього явища у вітчизняній фінансовій літературі як фіскального інструменту податкового адміністрування було запропоновано П. Бураком: “Податковий контроль – це окрема складова системи управління податкової системи, що забезпечує дотримання діючого податкового законодавства з метою забезпечення грошовими ресурсами бюджету і державних цільових фондів.” [2].

У часи пандемії COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 через запровадження ряду санітарно-карантинних обмежень як функціонування карантинних зон, обмеження пересування всередині країни, обмеження виїзду та в'їзду на територію певних країни, закриття торговельних майданчиків та культурно-розважальних закладів тощо суб'єкти господарювання в Україні та в світі опинились у вкрай несприятливих для бізнесу умовах.

Згідно експертних висновків за наслідками лютого 2020 р. глобальний індекс акцій FTSE All World знизився на 13 %. Це спричинило збитки майже \$6 трлн ринкової вартості індексу. За оцінками фахівців це максимальна сума втрат за весь час його існування [3]. Так, за даними консенсус-прогнозу, розробленого Департаментом стратегічного планування та макроекономічного прогнозування Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України [11, С.7] ВВП країн Європи та України протягом 2019 – 2020 років мало тенденцію до зниження. Зокрема у I квартал ВВП країн Євросоюзу знизився на 3,6%, замість прогнозованих раніше 3,8% і зростання на 0,0% в останні 3 місяці 2019 року. Таке зниження ВВП в Австрії становило 2,6%, в Іспанії – 5,2%, у Франції – 5,3%, в Італії – 5,3%. В Україні за наслідками I кварталу

«сезонноскориговане падіння ВВП до попереднього кварталу склало 0,7%, а падіння квартал до відповідного кварталу – 1,3%. Але найбільших втрат вітчизняна економіка зазнала у II кварталі. За попередніми оцінками Мінекономіки падіння ВВП до II кварталу 2019 року склало 11% (при прогнозованих 14%)» [11, С.7]

Пом'якшення в травні жорстких карантинних обмежень як в Україні, так і в країнах Європи сприяло поступовому відновленню ділової активності та фінансової спроможності суб'єктів підприємницької діяльності. Так, за інформацією НБУ «індекс очікувань ділової активності у червні 2020 року становив 45,5 п. порівняно з 29,9 п. у квітні 2020 року (рекордно низьким рівнем) та 45,8 п. у березні 2020 року». [11, С.7]

Згідно досліджень фахівців Департаментом стратегічного планування та макроекономічного прогнозування Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України у січні-червні «серед основних секторів економіки відбулося зростання лише обсягу обороту роздрібної торгівлі – на 3,0% (зростання на 10,5% у січні-червні 2019 року). Водночас інші види економічної діяльності показали скорочення: сільське господарство – на 18,7% (зростання на 5,8% у січні-червні 2019 року); обсяг вантажообігу – на 19,6% (зростання на 3,4% відповідно), обсяг пасажирообігу – на 55,9% (зростання на 3,0% відповідно), оптовий товарооборот – на 0,5% (падіння на 0,2% відповідно); промислове виробництво – на 8,3% (зростання на 1,3% відповідно); будівництво – на 5,5% (зростання на 25,3% у січні-червні 2019 року). Як наслідок, падіння ВВП за I півріччя за оцінками Мінекономіки становить 6,5% (прогнозувалось 8,1%)». [11, С.7]

Враховуючи тотальне зниження рентабельності та прибутковості урядом було вжито ряд безпрецедентних заходів встановлення режиму максимального сприяння суб'єктам господарської діяльності. Було реалізовано програму інституційної підтримки у формі грантів суб'єктам підприємництва різних видів діяльності. Зокрема Законом України від 16 червня 2020 року № 692-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19» було врегульовано правові питання надання такої грантової допомоги. Грантова інституційна підтримка Українського культурного фонду передбачала покриття витрат на операційну та основну діяльність організацій до кінця 2020 року, покриття кредиторської заборгованості, що виникла з 12 березня 2020 року у період дії обмежувальних заходів, пов'язаних з поширенням коронавірусної хвороби для сплати фінансових зобов'язань відповідно до визначених Фондом статей кошторису [12]

Також з метою зниження податкових витрат платників Верховна Рада України 17.03.2020 прийняла два законодавчі акти: Закон "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України, щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)" від 17.03.2020 р. № 533-IX та "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)" від 30.03.2020 р. № 540-IX, якими було запроваджено мораторій на певні види податкових перевірок платників податків контролюючими органами та запроваджено додаткові податкові пільги. Так, мораторій на проведення податкових перевірок контролюючими органами передбачено п. 52² підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу України та у частині документальних перевірок правильності нарахування, обчислення та сплати ЄСВ у п. 9¹² розд. VIII Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Дія мораторію передбачена по останній календарний день місяця (включно), в якому завершиться дія карантину.

Ці законодавчі ініціативи позитивно відобразились на фінансовому становищі платників податків та сприяли в певній мірі забезпеченню та збереженню бізнесу у період карантинних обмежень.

Законодавчі норми п. 52² підрозд. 10 розд. XX ПКУ регламентують проведення документальних і фактичних перевірок, окрім:

- 1) документальних позапланових перевірок, які проводяться за зверненням платника податків;
- 2) документальних позапланових перевірок з підстав, визначених пп. 78.1.7 (їх проведення здійснюється при процедурі реорганізації юридичної особи (крім перетворення), припиненні суб'єкта господарювання, закритті постійного представництва або відокремленого підрозділу) і 78.1.8 ПКУ (з питань бюджетного відшкодування та/або від'ємного значення з ПДВ на суму більше 100 тис. грн);
- 3) фактичних перевірок у частині порушення вимог законодавства в частині адміністрування акцизного податку:
 - а) обліку, ліцензування, виробництва, зберігання, транспортування й обігу пального, спирту етилового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів;
 - б) цільового використання пального і спирту етилового платниками податків;
 - в) обладнання акцизних складів витрато- та/або рівнемірами-лічильниками;
 - г) здійснення функцій, визначених законодавством у сфері виробництва й обігу спирту етилового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів, палива, на підставах, визначених пп. 80.2.2, 80.2.3 і 80.2.5 ПКУ.

За інформацією Пресслужби Державної податкової служби України за 2019 рік таких перевірок за зверненнями платників було проведено 903, а за 2020 рік — 517, в результаті чого до бюджету було стягнуто більше 131 млн грн. [10]

Але враховуючи дефіцит бюджету Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням

коронавірусної хвороби (COVID-19)» від 30.03.2020 р. № 540-IX зняв обмеження на фактичні податкові перевірки платників,

Не зважаючи на те, що згідно зі ст. 2 Податкового кодексу України зміна положень Кодексу може здійснюватися виключно шляхом внесення змін до нього Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову від 3 лютого 2021 р. N 89 «Про скорочення строку дії обмеження в частині дії мораторію на проведення деяких видів перевірок», якою частково скорочено мораторій на податкові перевірки, встановлені п. 52² підрозд. 10 розд. XX Податкового кодексу України [4].

Ми вважаємо, що хоча Державною податковою службою України і було враховано специфіку діяльності господарюючих суб'єктів в умовах мораторію, але дискусійним є порядок його відміни, адже контролюючі органи вже розпочали здійснення податкових перевірок платників податків.

Як зазначають практики, у 2021 році органи податкової служби особливу увагу приділятимуть під час проведення перевірок питанням співпраці юридичних осіб та фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності (із підтвердження фактів того, що фізичні особи – підприємці входять до структури юридичних осіб та знижують податкові витрати останніх). Також у фокусі уваги будуть відносини із надання послуг, результат яких складно перевірити (маркетингові послуги, консультаційні, рекламні, просування товарів тощо). Не залишиться поза увагою проблеми формування податкового кредиту та фіктивних (нереальних) господарських операцій [7].

Висновки Питання податкового контролю завжди були завжди в епіцентрі уваги, оскільки вони знаходяться на стику інтересів Державної податкової служби України, яка прагне засобами контролю вплинути на стан дотримання податкового законодавства та шляхом утвердження ідеї невідворотності покарання за податкові правопорушення впливати на фінансову свідомість платників. В той же час, платники податків прагнуть мінімізувати свої податкові витрати та всіляко використовують методи та способи оптимізації оподаткування та податкового маневрування. В умовах складної економічної ситуації, погіршеної карантинними обмеженнями, органам Державної податкової служби України особливу увагу слід приділяти питанням податкового контролю, але слідкувати за тим, щоб податковий контроль не перетворився на фінансовий інструмент в руках держави.

Список літератури

1. Буглаєва О. Ю. Податковий контроль: теоретичний аспект / О. Ю. Буглаєва. // Наукові праці НДФІ. – 2009. – №4. – С. 131–137.
2. Буряк П. Ю. Податковий контроль / П. Ю. Буряк, Б. А. Карпінський, Н. С. Залуцька. – К. : Хай-Тек Прес, 2007. – С. 34
3. Втеча від стабільності: як коронавірус вплине на економіку світу, Європи та України. [Електронний ресурс] / Втеча від стабільності: як коронавірус вплине на економіку світу, Європи та України. Режим доступу до ресурсу: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2020/03/3/7107022/>
4. Мораторій на податкові перевірки зник? [Електронний ресурс] / Мораторій на податкові перевірки зник?, Режим доступу до ресурсу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2021/february/issue-7/article-113019.html#:~:text=%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE%20%D0%B2%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%83%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE%20%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9,%D0%9D%D0%B0%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B2%20%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%2004.10.2020%20%D1%80>
5. Наталія Рубан: «Зупинити рух тіньової продукції не можливо лише перевірками, потрібні системні зміни, перш за все, у законодавстві» [Електронний ресурс] / Рубан Н. Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100024639-nataliya-ruban-zupiniti-rukhtinovoyi-produktsiyi-ne-mozhливо-lishe-perevirkami-potribni-sistemni-zmini-persh-za-vse-u-zakonodavstvi>
6. Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна» [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <https://mepr.gov.ua/files/docs/%d0%9d%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%be%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0%20%d0%b4%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%b2%d1%96%d0%b4%d1%8c%20%d0%a6%d0%a1%d0%a0%20%d0%a3%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b8%20%bb%d0%b8%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d1%8c%202017%20ukr.pdf> с.66
7. Податкові перевірки 2021: хто знаходиться під пильною увагою ДПС [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: https://biz.ligazakon.net/news/202291_podatkov-perevriki-2021-khto-znachhoditsya-pd-pilnoyu-uvagoyu-dps
8. Словарь иностранных слов / под ред. В. В. Пчелкиной. – М. : Русс. яз., 1988. – С. 445
9. Стратегія сталого розвитку України До 2030 року (проект) [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=64508&pf35401=462260>.
10. У 2020 році за зверненнями платників було проведено 517 перевірок [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/451596.html>

11. УКРАЇНА: вплив COVID-19 на економіку і суспільство (бачення постпандемічного розвитку у 2020-2024 рр. очима експертів та молоді) консенсус-прогноз №52. - Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, №52, Київ, 2020 р. 50 с. [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=bc5d2c61-1a7f-4ec7-8071-b996f2ad2b5a>
12. УКФ вніс зміни до умов подачі заявок на програму «Культура в часи кризи: інституційна підтримка» [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: <https://ucf.in.ua/news/18-08-2020>
13. Цілі сталого розвитку та Україна [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina>

1. Buhlaieva, O. Yu. (2009), "Tax control: theoretical aspect", *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 4, pp. 131–137.
2. Buriak, P. Yu. Karpinskiy, B. A. and Zalutska, N. S. (2007), *Podatkovyi kontrol* [Tax control], Khaitek Pres, Kyiv, Ukraine, P. 34
3. Martynenko, O. (2020), "Escape from stability: how the coronavirus will affect the economies of the world, Europe and Ukraine", [Online], available at: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2020/03/3/7107022/> (Accessed 12 May 2021).
4. Has the moratorium on tax audits disappeared? [Online], available at: <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2021/february/issue-7/article-113019.html#:~:text=%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE%20%D0%B2%D0%BD%D0%B5%D1%81%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%20%D0%B4%D0%BE%20%D0%97%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%83%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE%20%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9,%D0%9D%D0%B0%D0%B1%D1%80%D0%B0%D0%B2%20%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%2004.10.2020%20%D1%80> (Accessed 12 May 2021).
5. Ruban, N. "It is not possible to stop the movement of shadow products only by inspections, systemic changes are needed, first of all, in the legislation", [Online], available at: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100024639-nataliya-ruban-zupiniti-rukh-tinovoyi-produktsiyi-ne-mozhlivo-lishe-perevirkami-potribni-sistemni-zmini-persh-za-vse-u-zakonodavstvi> (Accessed 12 May 2021).
6. National report "Sustainable Development Goals: Ukraine", [Online], available at: https://mepr.gov.ua/files/docs/%d0%9d%d0%b0%d1%86%d1%96%d0%be%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%b0%20%d0%b4%d0%be%d0%bf%d0%be%d0%b2%d1%96%d0%b4%d1%8c%20%d0%a6%d0%a1%d0%a0%20%d0%a3%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d0%b8_%d0%bb%d0%b8%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d1%8c%202017%20ukr.pdf s.66 (Accessed 12 May 2021).
7. Tax inspections 2021: who is under the close attention of the State Tax Service, available at: https://biz.ligazakon.net/news/202291_podatkov-perevrki-2021-khto-znakhoditsya-pd-pilnoyu-uvagoyu-dps (Accessed 12 May 2021).
8. *Slovar' inostrannyh slov* [Dictionary of foreign words], ed. V.V. Pchelkina, 1988, Russ. jaz., Moscow, Russia, P. 445
9. The Verkhovna Rada of Ukraine, "Strategy of the steel development of Ukraine Until 2030 (draft)", available at: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=64508&pf35401=462260> (Accessed 12 May 2021).
10. State Tax Service of Ukraine, "In 2020, 517 inspections were conducted at the request of payers", available at: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/451596.html> (Accessed 12 May 2021).
11. Ministry of Economic Development, Trade and Agriculture of Ukraine (2020), "Ukraine: the impact of COVID-19 on the economy and society (vision of post-pandemic development in 2020-2024 through the eyes of experts and youth) consensus forecast №52", [Online], available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=bc5d2c61-1a7f-4ec7-8071-b996f2ad2b5a> (Accessed 12 May 2021).
12. Ukrainian Cultural Foundation (2020), "UCF has made changes to the application conditions for the program "Culture in times of crisis: institutional support"", available at: <https://ucf.in.ua/news/18-08-2020> (Accessed 12 May 2021).
13. Cabinet of Ministers of Ukraine, "Sustainable Development Goals and Ukraine", available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina> (Accessed 12 May 2021).